

Комунальна організація
"Методичний сервісний центр з
обслуговування закладів освіти
Полтавського району"

Полтавський
районний методичний кабінет

Редактор: Сідокур С.І. - завідувач районного методичного кабінету
комунальної організації «Методичний сервісний центр з обслуговування закладів освіти
Полтавського району» Полтавської районної ради
Дизайн та верстка: Марчук Н.В. - методист РМК МСЦОЗО

Засідання колегії відділу освіти Полтавської районної державної адміністрації

У цьому випуску :

- Засідання колегії відділу освіти Полтавської районної державної адміністрації 1
- Семінар заступників директорів закладів загальної середньої освіти 1
- Нарада заступників директорів закладів загальної середньої освіти 3
- Творча група вихователів з питань екологічно-валеологічного напрямку роботи 3
- Участь у Всеукраїнському тижні дитячого читання 3
- Тижень рідної мови у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах НВК 4
- Засідання районного методичного об'єднання вихователів закладів дошкільної освіти 5
- Засідання творчої групи "Від малого до великого — один крок" 6
- Педагогічні каруселі 6
- Про проведення другої очної сесії підвищення кваліфікації учителів початкової школи Полтавського та Котелевського районів 8

03.04.2018 року відбулося чергове засідання колегії відділу освіти Полтавської районної державної адміністрації за участю директорів закладів загальної середньої освіти Полтавського району. На початку засідання начальник відділу освіти Наталія Веретільник ознайомила присутніх з новим складом колегії та планом роботи колегії на 2018 рік.

Порядок денний засідання оголошує начальник відділу освіти
Наталія Веретільник

У ході зібрання розглянуто ряд важливих питань.

Про роботу навчальних закладів району щодо впровадження Концепції «Нова українська школа» доповіла методист районного методичного кабінету Олена Стасовська.

Доповідає методист РМК
Олена Стасовська

У ході обговорення про підготовку до прийому першокласників повідомили директор Терешківської ЗОШ I-III ступенів Катерина Пилипенко та директор Сем'янівського НВК Надія Бражник.

З другого питання порядку денного «Про реалізацію районної Програми роботи з обдарованою молоддю на 2017-2021 роки та результативність участі учнів району у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін та у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН» виступила з доповіддю методист районного методичного кабінету Валентина Білокінь. Досвідом роботи з обдарованими дітьми поділилися з колегами директор Тахтаулівського НВК Юрій Клинець та директор Супрунівського НВК Оксана Таранець.

У формі відповідей на запитання директор комунальної організації «Методичний сервісний центр з обслуговування закладів освіти Полтавського району» Полтавської районної ради Інна Важенина повідомила про роботу Методичного сервісного центру та звернула увагу на основні завдання на 2018 рік.

У ході розгляду питань порядку денного прийнято відповідні рішення.

Методист РМК МСЦОЗО
Наталія Марчук

Семінар заступників директорів закладів загальної середньої освіти "Медіаосвіта як складова демократизації освіти та розвиток громадянської компетентності"

29 березня 2018 року у рамках декади методичної роботи «Інноваційні методики та технології навчання» проведено семінар для заступників з навчально-виховної роботи закладів освіти Полтавського району з теми «Медіаосвіта як складова демократизації освіти та розвиток громадянської компетентності».

У цьому випуску:

Районні методичні об'єднання учителів-словесників та учителів предметів художньо-естетичного циклу	8
“Крок до бізнесу” зроблено!	8
Семінар-практикум учителів математики	9
“Кенгуру” скликає друзів	10
Конкурс проектів з енергоефективності “Енергія і середовище”	11
Психолого-педагогічні проблеми формування наукової картини світу учнів у процесі інтеграції змісту освітніх галузей	11
Основи здорового харчування	12
Засідання районного методичного об'єднання учителів хімії	12
Засідання районного методичного об'єднання учителів біології	13
Засідання районного методичного об'єднання учителів географії	13
Переможці з Пальчиківки	13
Здоров'язбережувальні технології в дії	14
XX Всеукраїнський турнір юних істориків	14
Школа молодого учителя історії і правознавства	15
Засідання практичних психологів та соціальних педагогів	17

Сідокур Світлана Іванівна, завідувач районного методичного кабінету МСЦОЗО, виступила з темою «Медіаосвіта як засіб розвитку критичного мислення» та повідомила про участь закладів району у дослідно-експериментальній роботі регіонального рівня «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику».

Виступ завідувача РМК Світлани Сідокур

Виступ заступника директора з навчально-виховної роботи Супрунівського НВК Лариси Томи

Тренінгове заняття «Особливості роботи з дитиною-дислексиком в умовах шкільного простору» провела Черевань Ольга Іванівна, практичний психолог Абазівської ЗОШ I-III ступенів.

Тренінгове заняття проводить практичний психолог Абазівської ЗОШ I-III ступенів Ольга Черевань

Практикум «Використання кольорів в управлінській діяльності» з досвіду роботи запропонувала адміністраторам Старокожко Оксана Іванівна, заступник директора з навчально-виховної роботи Горянської ЗОШ I-III ступенів.

Практикум для колег проводить заступник директора Горянської ЗОШ I-III ступенів Оксана Старокожко

Завідувач РМК МСЦОЗО
Світлана Сідокур

Нарада заступників директорів закладів загальної середньої освіти

29 березня 2018 року на базі Терешківської ЗОШ I-III ступенів відбулося чергова нарада заступників директорів закладів загальної середньої освіти району. В ході наради розглянуто ряд першочергових питань, пов'язаних із закінченням навчального року та організацією освітнього процесу у 2018-2019 навчальному році.

Про особливості замовлення підручників для учнів 1-их та 10-х класів повідомила методист РМК Леся Осадча. Доповідач звернула увагу присутніх на виконання вимог нормативних документів щодо конкурсного відбору проєктів підручників для 5 та 10 класів закладів загальної середньої освіти.

Методист РМК Валентина Білокінь ознайомила присутніх із підсумками реєстрації учнів 11-х класів для участі у складанні державної підсумкової атестації у формі ЗНО. Зауважила про необхідність проведення предметних консультацій у відповідності до вибору учнями предметів для складання ДПА та необхідності проведення роз'яснювальної роботи з батьками щодо особливостей проведення процедури складання ДПА у формі ЗНО, термінів оцінювання та отримання результатів складання ДПА.

Завідувач РМК Світлана Сідокур ознайомила заступників директорів з особливостями викладання вибіркових модулів за Типовими навчальними планами для 10-11 класів у 2018-2019 навчальному році.

Методист РМК МСЦОЗО
Наталія Марчук

Творча група вихователів з екологічно-валеологічного напрямку роботи

14 березня 2018 року відбулось чергове засідання творчої групи вихователів з еколого-валеологічного напрямку роботи на базі Копилівського ДНЗ «Ялинка».

У відповідності до плану роботи творчої групи на порядку денному:

- ділова гра для вихователів «Екологічний ринг»;

- презентація дидактичних ігор та інтелект-мап з питань екології та валеології;
- розробка рекомендацій для батьків із заданої теми.

Голова безпристрасного журі методист РМК Марина

Павленко оголосила підсумки «Еко-рингу», у якому обидві команди, що змагалися, показали високий рівень знань про флору, фауну, еко-систему планети в цілому та елементарні пізнання про Всесвіт.

Виготовлені учасниками зібрання інтелект-мапи проаналізувала та внесла до них корективи керівник творчої групи вчитель-біолог Інна Пасько.

Під час обміну думками присутні відзначили безперечну користь впровадження інтерактиву в роботу творчих груп, оскільки практична діяльність надає можливість здійснення аналізу та самооцінки рівня знань, які вихователь має щодня доносити до своїх вихованців. Цього разу робота творчої групи ще раз виправдала свою назву і відбулась на впевненій творчій хвилі.

Самовдосконалюймося, рухаймося вперед і відкриваймо щоразу перед малечєю нові й нові сторінки чарівної країни Знать!

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

Участь у Всеукраїнському тижні дитячого читання

15 березня 2018 року Департаментом культури і туризму Полтавської ОДА спільно з обласною бібліотекою для дітей ім. Панаса Мирного у приміщенні Полтавського академічного обласного театру ляльок проведено урочистості з відкриття Всеукраїнського тижня дитячого читання. До даної події доєднано і святкування 80-ї річниці від Дня відкриття Полтавської обласної бібліотеки для дітей.

В якості почесної гості свято відвідала методист РМК Марина Павленко, завдяки зусиллям якої триває багаторічна співпраця закладів дошкільної освіти Полтавського району та колективу бібліотеки ім. Панаса Мирного.

Учасників зібрання об'єднала щира любов до книги, тож, серед присутніх – дитячі поети, письменники, представники Міністерства культури і туризму України, уповноважені особи від Полтавської ОДА, редактори видавництв, керівники громадських організацій і, звичайно, головна дитяча аудиторія – весела, жвава та непосидюча, допитлива і галаслива...

Книжкові герої «оживали» на сцені і утворювалася атмосфера дружнього діалогу: книга-дитина-дорослий-книга. Численні театралізовані мініатюри у виконанні артистів театру ляльок перемежувалися з виступами офіційних осіб, авторів дитячих книг та нагородженням працівників обласної бібліотеки для дітей.

Театралізовані мініатюри
у виконанні артистів театру ляльок

Не менш цікавими та плідними виявилось неофіційне спілкування у фойє з дитячими поетами, казкарями, представниками дитячих видавництв та казковими героями. Досягнуто домовленості про творчу зустріч педагогів районних закладів дошкільної освіти з майстром витинанки членом Національної спілки майстрів народного мистецтва України, автором численних дитячих збірок Тетяною Ваценко, здійснено обмін координатами з представниками редакційної колеги «Веселка».

Урочистості до Всеукраїнського тижня дитячого читання «Ми читаємо завзято, а читання нам — це свято!» та відзначення 80-річчя Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного стали енергетичним поштовхом та цікавим стартом для проведення подальшої читацької роботи з дітьми. Тож, любі дорослі, прикладаймо максимум зусиль, щоб вислів «Книга вчить як на світі жить» для підрастаючого покоління були не просто буденною фразою.

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

Тиждень рідної мови у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах НВК

У відповідності до наказу відділу освіти від 06.03.2018 року №49 «Про проведення тижня рідної мови у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах навчально-виховних комплексів» у період з 12 по 16 березня 2018

року вихованці дошкільня району знайомилися з поетичними та музичними творами українських класиків і митців сучасності, декламували вірші та брали активну участь у козацьких забавах, змагалися знаннями скоромовок, приказок та афоризмів про рідну мову. Але найважливіше – вшанували пам'ять великого Кобзаря: слухали та декламували поезії і оповідання, переглядали картини та відео замальовки «Садок вишневий коло хати», цікавилися незвичайними фактами з його життя...

Так, у рамках проведення Тижня у Розсошенському ДНЗ «Зірочка» відбулися літературні читання для педагогів «З Україною в серці», яскраве свято з організацією змістовної виставки колективних родинних робіт «Низький уклін тобі, Тарасе»; у дошкільному підрозділі

«Дельфін» Пальчиківського НВК, поряд з грою-віртуальною подорожжю для вихованців «У музеї Т.Г.Шевченка», надано змістовну консультацію батькам «Як подружити дитину з книгою»; у дошкільному підрозділі «Світлячок» Гожулівського НВК реалізовано 5-денний проект «Ми Шевченка славить будемо і ніколи не забудемо»; у Рунівщинському ДНЗ «Малютко» в домінують заняття «Пишається над водою червона калина» вдало додано перегляд мультфільму «Садок вишневий коло хати»; у дошкільному підрозділі «Колосок» Тростянецького НВК акцент зроблено на комплексне заняття «Я – українець, мова моя – українська», у Копилівському ДНЗ «Ялинка» дітей вже традиційно вітала казка Катерина, яка впродовж Тижня майстерно пропонувала малечі ігри-подорожі у Країну Мови, спонукала дітей до розігрування мовних ситуацій про символіку України, знайомила з експонатами книжкової виставки та майстерно розповідала цікаві факти з історії рідного народу.

Перелічені та ще багато-багато змістовних матеріалів з мово- і народознавства, з історії, обрядовості і традицій рідного краю було донесено до «чомусиків»-вихованців з «Калинки» та «Барвінку», з «Малютка» та «Сонечка», з «Ромашки» та «Сунічки» і «Зірочки»...

З метою підготовки дитини до активної, творчої, соціально-значущої життєдіяльності, яка є важливою складовою розвитку суспільства та держави, у своїй роботі педагоги дошкільня району прикладають максимум зусиль, збагачуючи духовний світ дитини, формуючи у неї характерні риси справжнього громадянина.

Частіше звертаймося до витоків нашої духовності, щоб нічого не забулося, не втратилась шана до рідної мови, до свого краю.

Система роботи з питань громадянського виховання дітей - вихованців районних закладів дошкільної освіти дозволяє удосконалити класичні та новітні форми роботи щодо формування у дітей життєво необхідної компетентності.

І нехай девізом прийдешніх поколінь вихователів залишається вислів метра вітчизняної педагогіки Василя Сухомлинського: «Як у маленького деревця турботливий садівник укріплює корінь..., так і педагог повинен турбуватися про виховання у своїх дітей почуття безмежної любові до України..., вірності великим традиціям».

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

Засідання районного методичного об'єднання вихователів закладів дошкільної освіти

У відповідності до плану роботи РМК 28 березня 2018 року відбулось засідання РМО вихователів закладів дошкільної освіти з формування критичного мислення у дітей «Не навчаємо, а спонукаємо до навчання» на базі дошкільного підрозділу «Ягідка» Супрунівського НВК.

Згідно із запланованими моментами заходу перед учасниками зібрання виступила методист РМК Марина Павленко, націливши присутніх на об'єкт опрацювання.

Заняття з критичного мислення «Розум природу збереже» з дітьми старшого дошкільного віку (вихователі Інна Ярещенко та Наталія Терещенко) стало яскравим прикладом використання у практичній діяльності паличок Дж. Кюізенера, квадрату В.Воскобовича та танграмів.

Практичний психолог Супрунівського НВК Людмила Глушко «занурила» членів зібрання у проблему формування критичного мислення у дошкільників через фахову презентацію та активний діалог.

Ділову гру з присутніми майстерно проведено вихователем-методистом Д/П Супрунівського НВК Світланою Шарлай.

Заключною частиною заходу стало весняне дитяче дефіле в одязі, виготовленому руками педагогів ЗДО району, з підручної сировини: картону, залишків паперу, поліетилену, фольги тощо. Казкове вбрання, що вмістило майстерність, креатив і яскравий прояв фантазії, виважено представляли мініатюрні моделі – вихованці дошкільного підрозділу «Ягідка».

Нескінченні аплодисменти слугували оцінкою роботи дизайн-аматорів, креатив-модельєрів, швачок та майбутніх зірок подіумів. Змістовне представлення кожного виходу акцентувало увагу присутніх на матеріали, з якого виготовлено вбрання, надавало можливість авторам яскравих костюмів почуватися гордо за свою талановиту роботу – майже з нічого створити шедевр!

Велика вдячність всім, хто долучився до роботи чудової творчої майстерні! Handmade виробам в українському дошкіллі – зелене світло!!!

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

Засідання творчої групи «Від малого до великого – один крок»

29 березня 2018 року у Терешківському дошкільному навчальному закладі "Барвінок", що має статус «Школа сприяння здоров'ю», відбулось чергове засідання творчої групи «Від малого до великого – один крок» за темою «Лише здорова природа може дати здоров'я дітям».

Керівником творчої групи Тетяною Головань проведено заняття з екологічного виховання на тему "Лише здорова природа може дати здоров'я дітям", на якому вихованці показали рівень знань про природні явища, запропозиювали гуманне ставлення до живих істот, донесли до присутніх ідею виваженості і безпечності поведінки на природі.

З метою залучення дітей до дослідницької діяльності, їм запропоновано взяти участь у проведенні показових дослідів з повітрям і водою. Як підсумок одержаних знань на закріплення складових здорового способу життя – рухлива гра.

Вихователем-методистом Терешківського ДНЗ «Барвінок» Людмилою Гезей для членів творчої групи запропоновано доповідь з даної теми.

У частині обговорення заходу учасниками зібрання підкреслено необхідність та доцільність дослідницької діяльності дошкільників, а також зазначено користь проведення заходів здоров'язбережувального спрямування, що стає у пригоді не лише дитині, але й дорослому.

Заключним кадансом заходу став заклик дослідника і педагога В Бобрицької про толерантну взаємодію сучасного суспільства з природою, з навколишнім середовищем, яку слід починати з дошкільного віку, «за якої дане спілкування стало б джерелом всебічного збагачення людини, яке прагне не знищувати, а удосконалювати життєві ресурси в ім'я сьогодення і майбуття».

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

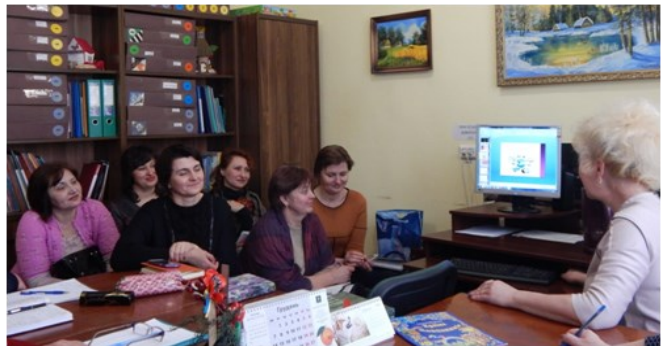
Педагогічні каруселі

Для керівників районних закладів дошкільної освіти заключною подією березня, а саме 30-го числа, стали педагогічні каруселі, що відбулися на базі Розсошенського ДНЗ «Зірочка».

Проблема, яку опрацьовано у дошкільному педагогічному колі є злободенною «Формування інформаційно-комунікативних компетентностей учасників навчально-виховного процесу шляхом використання хмарних технологій».

Педагогічну каруселі – форма методичної роботи, яка використовується під час обміну думками, досвідом. Основною її метою є стимулювання практичного застосування знань з певних проблем. Тож, усі учасники зібрання мали можливість і бажання висловитися, задати питання, з'ясувати незрозуміле, поради іншим...

У докладній презентації Мариною Павленко, методистом РМК, представлено присутнім покрокові дії щодо роботи у «хмарах». З метою надання початкових знань та опанування членами колективів ДНЗ на місцях новими операціями в Інтернет-просторі керівникам ДНЗ надано можливість повправлятися у створенні анкет, таблиць тощо.

За основною частиною роботи слідувала творча зустріч з членом Національної спілки майстрів народного мистецтва України, майстриною витинанки Тетяною Ваценко. Цікавий співрозмовник, учасниця багатьох Міжнародних виставок народного мистецтва, пані Тетяна представила присутнім й інші вироби, які також посідають певне місце у її творчості – лальки-мотузянки.

Заключна частина зустрічі з мисткинею виявилася феєрично-позитивною, адже вона презентувала свою першу збірку дитячої поезії «Країна Навпакинія». Учасниці зібрання зачаровано слухали поетесу, мрійливо мружили очі і лагідно посміхалися, уявляючи їжачка, гномика та веселого віслюка...

Бурхливими оплесками слухачі віддячили Тетяні Ваценко за її творчі здобутки, за її ширю народну талановиту душу, за її любов до дитини...

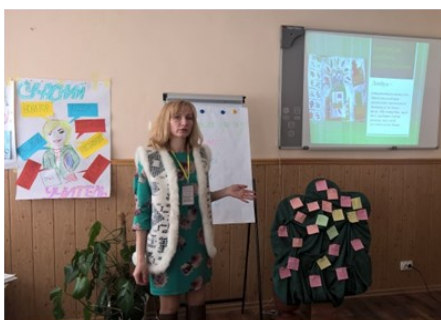

Щедра земля Полтавщини багата талановитими людьми. Тож, пишаймося ними, плекаймо їхній талант, будьмо горді від того, що ми – ПОЛТАВЦІ!

Методист РМК МСЦОЗО
Марина Павленко

Про проведення другої очної сесії підвищення кваліфікації учителів початкової школи Полтавського та Котелевського районів

Сьогодні педагогічна спільнота активно обговорює проблеми реформування вітчизняної освіти, зокрема початкової. Кожен очікує, переживає, готується до низки кардинальних змін, переосмислює свою педагогічну діяльність, переглядає навчально-методичний арсенал. Проте здійснити зміни під силу тим педагогам, які здатні до постійного саморозвитку, самовдосконалення, педагогам з високим рівнем творчого потенціалу.

Основне завдання методичної служби: допомогти кожному педагогу досягти якомога вищого професіоналізму, крокувати в ногу з часом, не втратити натхнення, не допустити вигорання. А в Полтавському районі працює чисельна армія вчителів початкових класів: сучасних, креативних, творчих, розумних, готових до змін, готових творити історію Нової української школи.

З 27.03.2018 року по 06.04.2018 року на базі Розсошенської гімназії Полтавського району проведено другу очну сесію підвищення кваліфікації учителів початкової

школи Полтавського та Котелевського районів (I, II група), які навчатимуть учнів перших класів за новим Державним стандартом початкової загальної освіти у 2018/2019 навчальному році.

Учителі отримали вичерпну інформацію про суть освітньої реформи, впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти та Закону України «Про освіту», навчилися використовувати сучасні методики, дізналися про нові підходи в управлінні класом, оновлення змісту початкової освіти, необхідність формування у школярів ключових та предметних компетентностей; визначили роль педагога початкової школи в умовах сучасних змін, шляхи формування готовності вчителя до інноваційної діяльності, так як нова школа потребує нового вчителя.

Педагоги нашого району ставлять перед собою перспективну мету: підготувати дитину не до окремого уроку «на завтра», а до самостійного життя, тобто, створити умови для розвитку особистості, навчити дитину вчитися впродовж життя та використовувати отримані знання в практичній діяльності, стати активним членом суспільства, компетентною, упевненою у власних силах людиною.

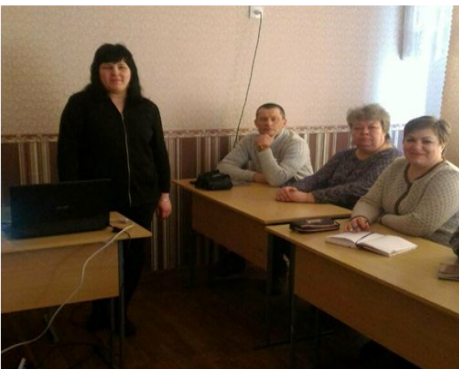
Під час навчань побачено й почуто досить багато. Дискусії точаться навколо багатьох питань, які стосуються принципово нових підходів до організації системи освіти. Тож сподіваємося, що зустріч освітян-одномумців стане ще одним кроком на шляху до створення Нової української школи.

*Методист РМК МСЦОЗО
Олена Стасовська*

Районні методичні об'єднання учителів-словесників та учителів предметів художньо-естетичного циклу

Відповідно до плану роботи районного методичного кабінету проведено чотири засідання районних методичних об'єднань учителів-словесників та учителів предметів художньо-естетичного циклу. Відвідали ці засідання більшість учителів закладів загальної середньої освіти Полтавського району.

З учителями зарубіжної літератури провели «круглий стіл» з теми «Образ Івана Мазепи у творах світової літератури».

Учасники засідання районного методичного об'єднання учителів зарубіжної літератури

Учителі української мови і літератури та іноземної мови Розсошенської гімназії ділилися досвідом участі учнів у міжнародних проектах, що є одним із шляхів підвищення мотивації учнів до вивчення рідної та іноземної мов.

Учителів предметів художньо-естетичного циклу методист РМК Людмила Остапенко ознайомила з використанням «хмарних» технологій на уроках музичного мистецтва, образотворчого мистецтва, художньої культури та провела практичне заняття з даного питання.

На засіданнях РМО обговорювалися типові навчальні плани для 10-го класу у 2018-2019 навчальному році та викладання іноземних мов у 1-му класі з 1.09.2018 року.

Не менш важливим пунктом для обговорення стала державна підсумкова атестація у 9-му класі та складання зовнішнього незалежного оцінювання у 11-му.

Досвіди учителів, що атестуються атестаційною комісією II рівня, одногосло схилені всіма учителями.

*Виступ учителя англійської мови
Данилевської Л.І.*

Після завершення засідання РМО відбулися засідання творчих груп щодо схвалення методичних посібників. 2017-2018 навчальний рік добігає до кінця. Та попереду ще багато роботи. Докладемо зусиль для успішного його завершення.

*Методист РМК МСЦОЗО
Людмила Остапенко*

“Крок до бізнесу” зроблено!

Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації від 29.01.2018 року № 25 «Про проведення VI Чемпіонату області з основ підприємництва «Крок до бізнесу» 13 березня 2018 року на базі Розсошенської гімназії був проведений районний етап Чемпіонату.

Переможцями гри стала команда Тахтаулівського НВК (керівник Клинцов Юрій Анатолійович). Срібну нагороду отримали учасники гри з Гожулівського НВК (керівник Попова Дарія Олегівна). Третє місце розділили учні Терешківської ЗОШ (керівник Скогарєва Валентина Гордіївна) та Божківського НВК (керівник Пантюхова Тетяна Миколаївна).

Варто відзначити, що команда Божківського НВК була наймолодшою за своїм віковим складом, але продемонструвала серйозну, економічно обґрунтовану гру.

Команда Терешківської ЗОШ I-III ступенів

Команда Гожувського НВК

Команда Божківського НВК

22 березня на базі Полтавського університету економіки і торгівлі відбувся обласний етап Чемпіонату. На змагання з економічної кмітливості зібралось 27 команд з різних куточків Полтавщини. Зазвичай такі змагання проводять у дві гри: відбіркову та основну. Приємно зазначити, що наша команда стала абсолютним переможцем у відбірковій грі, отримавши максимальний акумульований прибуток.

Вийшовши до фінальної гри, юні економісти з Тахтаулівського НВК були налаштовані тільки на перемогу! І фортуна посміхнулася нашій команді. Поступившись зовсім трішки, команда Тахтаулівського НВК виборола друге місце в VI обласному Чемпіонаті з підприємництва «Крок до бізнесу»!

Срібними призерами області стали: Гупало Олександр – капітан команди, Тристан Дар'я, Піддубна Юлія, Бузина Наталія, Долговас Дмитро.

Переможці районного та срібні призери обласного Чемпіонату з підприємництва «Крок до бізнесу» - команда Тахтаулівського НВК

Щиро вітаємо переможців та їх керівника Клинцова Юрія Анатолійовича!

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Білокінь

Семінар-практикум учителів математики

27 березня на базі Сем'янівського навчально-виховного комплексу відбулося четверте засідання методичного об'єднання учителів математики з теми «Інтерактивні технології в освіті: залучаємо учнів у процес навчання за допомогою інтернет-сервісів».

Під час засідання розглянули питання:

- Інтерактивні технології в навчанні;
- Результати наукових досліджень сучасного шкільного навчання;
- Особливості викладання математики у 10 класі 2018-2019н.р. ДПА, ЗНО -2018;
- Аналіз участі школярів у олімпіадах, МАН, конкурсах «КЕНГУРУ», «Прангліміне»;
- Знайомство та інструкція по роботі з сервісами plickers.com, kahoot.com та peardeck.com.; Система динамічної математики GeoGebra www.geogebra.org;
- Використання мобільних сервісів на уроках математики;
- Результати роботи творчої групи учителів

Конкурс проектів з енергоефективності «Енергія і середовище»

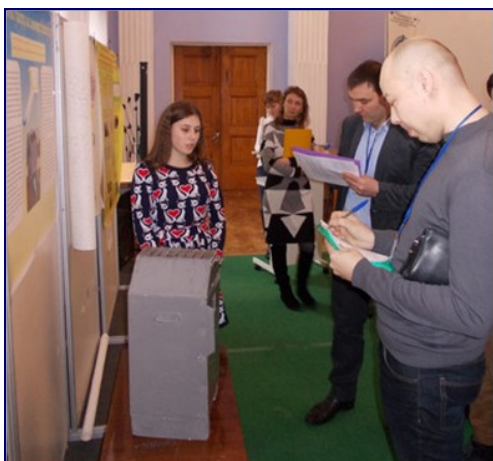
14-16 лютого 2018 року в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді в м. Києві проходив фінал Всеукраїнського конкурсу молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище», в якому взяла участь делегація Полтавської області.

До складу делегації увійшли учні Пальчиківського навчально-виховного комплексу Полтавської районної ради Полтавської області - Бабич Владислав та Біда Вікторія (керівник — учитель фізики та інформатики Пальчиківського НВК Білокінь Максим Васильович).

Для учасників заходу організовано відкриту стендову презентацію, під час якої відбулося наукове спілкування віч-на-віч та обмін досвідом. Принципи перетворення енергії стали основою для створення проекту «Енергія для освітлення при відкритті дверей у школі», який презентував на конкурсі Бабич Владислав, учень 7 класу.

В останні роки велика увага відводиться дослідженням в області використання сонячної енергії. Біда Вікторія, учениця 9 класу, представила до розгляду проект «Сонячна сушарка на сонячних батареях». На думку Вікторії, сушарки, які використовують сонячну енергію, мають цілий ряд переваг: простота в конструюванні; сировина не пересихає, зберігає свій аромат та вітаміни; економія енергії та часу; запобігання проблемам зміни клімату та втрати лісів; економія грошей.

За підсумками компетентного журі конкурсу Дипломом I ступеня за перше місце нагороджено Бабича Владислава, Диплом III ступеня отримала Біда Вікторія.

Переможець конкурсу Владислав Бабич
та призер конкурсу Вікторія Біда

Вітаємо наших переможців та їх керівника, Білоконя Максима Васильовича, бажаємо творчих успіхів та подальших перемог.

Методист РМК МСЦОЗО
Анна Пентова

Психолого-педагогічні проблеми формування наукової картини світу учнів у процесі інтеграції змісту освітніх галузей

12 березня цього року весь світ відзначав 155-річний ювілей Володимира Івановича Вернадського.

Особливу цікавість ця подія викликала у полтавців. Адже з Полтавщиною, як ні з іншим регіоном України, був міцно пов'язаний цей великий учений. Полтава та Кременчук, Градизьк і Лубни, Шишаки та Нові Санжари, Гінці та Яреськи увійшли у його життя та діяльність поряд з іншими містами нашої країни.

До Полтави В.І. Вернадський не раз приїздив у дитячі та юнацькі роки. Та згодом він став бувати тут майже кожен рік, адже у Полтаві мешкали багаточисельні родичі його дружини Наталії Старицької.

12 березня 2018 року на базі Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського відбувся Всеукраїнський круглий стіл «Психолого-педагогічні проблеми формування наукової картини світу учнів у процесі інтеграції змісту освітніх галузей» з нагоди 155-річчя від дня народження В.І. Вернадського та 100-річчя Національної академії наук України.

Круглий стіл проводився з метою створення умов для обміну ідеями й досвідом між ученими і педагогами-практиками з проблеми формування наукової картини та образу світу учнів у процесі інтеграції змісту освітніх галузей, актуалізувати педагогічні погляди В.І. Вернадського.

До участі були запрошені науковці та педагогіки-практики з різних областей України, директори шкіл, учителі загальноосвітніх навчальних закладів. Від Полтавського району в роботі круглого столу взяла участь Васюкова Н.М., вчитель біології вищої кваліфікаційної категорії, ке-

рівник методичного об'єднання вчителів біології.

У ході роботи круглого столу були охарактеризовані можливості творчого використання спадщини В. І. Вернадського в контексті розвитку наукового мислення учнів, проаналізовано особливості формування наукової картини світу учнів на різних етапах навчання. Науковці окреслили напрямки виявлення цілісності освітніх галузей і процесу вивчення їх змісту з метою формування наукової картини світу та її особистісно значущої складової – образу світу.

Інтеграція зобов'язує до цілісного світогляду молодих поколінь, без якого неможливе майбутнє людства. Тому вона є не лише викликом для педагогів, а й школою співпраці та взаємодії для всіх учасників освітнього процесу, наголосила Віра Ільченко.

Крім того, присутні на заході обмінялися досвідом щодо впровадження інтегрованого навчання в загальноосвітній та вищій школах. Це дало їм змогу розробити і схвалити рекомендації Всеукраїнського круглого столу, які надішлють провідним науковим установам та навчальним закладам України

Модератором зібрання була Ільченко Віра Романівна, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор НМЦ інтеграції змісту освіти НАПН України, завідувач лабораторії інтеграції змісту освіти Інституту педагогіки НАПН України, професор кафедри методики змісту освіти ПОІППО ім. М.В.Остроградського.

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Основи здорового харчування

У рамках проведення декади Методичного сервісного центру на базі Щербанівського НВК для вчителів основ здоров'я методистом Гришко В.Я. була організована лекція на тему "Основи здорового харчування".

Лекцію провела лікар-терапевт, дієтолог, клінічний координатор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини ВДНЗУ "УМСА" Шептій Наталія Анатоліївна.

Лекція мала науковий характер та цікава за змістом.

Наталія Анатоліївна під час дискусії відповідала на запитання присутніх.

Матеріали лекції вчителі зможуть використовувати при проведенні уроків з основ здоров'я. Дякуємо Шептій Н. А. за цікаву лекцію.

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Засідання районного методичного об'єднання учителів хімії

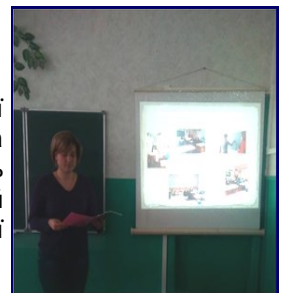
27 березня 2018 року проведено методичне об'єднання вчителів хімії Полтавського району.

Перед вчителями з доповіддю виступила методист Валентина Яківна Гришко, яка розповіла про позитивну мотивацію під час проведення уроків та ознайомила з новинками в методиці викладання.

Кираль Ірина Василівна, вчитель хімії Коломацької ЗОШ І-ІІІ ступенів, провела з учителями майстер-клас з ігрових технологій на тему «Основні класи неорганічних сполук».

Вчитель Черноглазівської ЗОШ І-ІІ ступенів Гупало Тетяна Вікторівна підготувала доповідь з презентацією, в якій висвітлила тему дослідницької роботи на уроках хімії.

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Засідання районного методичного об'єднання учителів біології

26 березня 2018 року на базі Щербанівського НВК в рамках декади Методичного сервісного центру відбулося РМО вчителів біології. В ході роботи вчитель Кочубей Л.М. провела майстер-клас з використання інтерактивних технологій. Тема уроку: "Рептилії. Різноманіття. Роль у природі та значення у житті людини". Методист Гришко В.Я. ознайомила вчителів з використанням інноваційних технологій при викладанні біології.

Розглянуто питання щодо проведення ДПА з біології та підготовки учнів до ЗНО.

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Засідання районного методичного об'єднання учителів географії

30.03.2018 року відбулося РМО вчителів географії. В ході роботи вчителів ознайомлено з новітніми формами і методами викладання географії, проведено аналіз роботи методичного об'єднання за 2017-18 н.р., заплановано перспективи подальшої роботи.

Майстер-клас для вчителів провела Харченко Є.В., вчитель Верховлянської ЗОШ І-ІІ ст. Урок проведено з використанням "воркшоп", з елементами тренінгу, з використанням свот-аналізу, з використанням мультимедіа та прийому "думки по колу".

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Переможці з Пальчиківки

В Україні протягом багатьох років у грудні проводиться конкурс "Збережи ялинку", спрямований на збереження навколишнього середовища, а саме зеленого багатства України – хвойних лісів.

Цю естафету підтримали і учні Пальчиківського НВК. Діти разом з батьками виготовили красуні-ялинки з різних матеріалів, провели виставку ялинок у НВК, а найкращі роботи надіслали на обласний етап конкурсу «Збережи ялинку».

В підсумку маємо такі результати:

- Учні 4 класу Пальчиківського НВК Гнатенко Карину та Савицького Дмитра (керівник Біда Катерина Іванівна) нагороджено грамотою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України за зайняте II місце у номінації «Стилізована ялинка».

- Учня 2 класу Пальчиківського НВК Непийпива Дмитра (керівник Дмитренко Ольга Олексіївна) нагороджено грамотою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України за зайняте III місце у номінації «Стилізована ялинка».

- Учень 2 класу Пальчиківського НВК Савицький Ростислав (керівник Дмитренко Ольга Олексіївна) отримав Подяку Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді за цікаве композиційне рішення.

Вітаємо наших переможців!

Методист РМК МСЦОЗО
Валентина Гришко

Здоров'язбережувальні технології в дії

Однією з кращих шкіл Полтавського району за показниками результативності з природничих дисциплін вже більше 10 років є Терешківська ЗОШ I-III ст. Ці досягнення стали можливими завдяки злагодженій роботі педагогічного колективу закладу.

Прикладом є директор закладу загальної середньої освіти Катерина Пилипенко, яка велику увагу приділяє екологічному вихованню учнів та застосовує здоров'язбережувальні технології на своїх уроках. Також Катерина Олексіївна залучає усіх педагогів до формування здоров'язбережувальних компетенцій у школярів на уроках та в позакласній роботі.

Закономірним є те, що Терешківська ЗОШ стала базою для запровадження програм з профілактики неінфекційних захворювань, профілактичних програм «Чесна гра» та «Маршрут безпеки» (обласний координатор Козак І.О.). Упродовж останніх років школярі поширюють знання по принципу рівний-рівному у себе в закладі, в сусідніх селах.

Злагоджену роботу колективу з формування здорового способу життя у школярів відмітив партнер з профілактичної роботи Німецьке товариство GIZ, який перзентував шкільній лідерській команді для профілактики ВІЛ тематичні плакати, футболки, кепки та светри.

Шкільна агітбригада має на меті і надалі брати активну

участь у профілактиці неінфекційних захворювань, ВІЛ-інфекції, туберкульозу тощо та пропаганді здорового способу життя серед учнів та молоді.

Методист РМК МСЦОЗО
Гришко В.Я.

XX Всеукраїнський турнір юних істориків

Цього року у останні дні березня Полтавщина вперше долучилася до проведення XX Всеукраїнського Турніру юних істориків. Обласний етап конкурсу проходив на базі Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського.

У обласному етапі турніру Полтавський район представила команда Розсошенської гімназії «Фортуна», яку підготувала учитель історії Галь Світлана Олександрівна.

Турнір юних істориків – це змагання між командами старшокласників, які уміють на високому науковому рівні викласти й довести свою точку зору з приводу тієї чи іншої історичної події, наукової праці, даних архівного документа й обґрунтувати її в наукових дискусіях – історичних раундах.

Під час інтелектуальних боїв команда у складі учнів 8-х та 10-х класів продемонструвала високий рівень знань із історії, вміння аргументувати свою позицію під час наукових дискусій.

Команда «Фортуна» Розсошенської гімназії –
призер турніру юних істориків

Як результат наполегливої підготовки до турніру учні Розсошенської гімназії отримали диплом III ступеня, подарунковий комплект плакатів «Воїни. Історія українського війська» та набір книг від Українського інституту національної пам'яті. Крім того в учасників залишився гарний настрій від зустрічі з інтелектуальним учнівством, науковцями та бажання наступного року знову взяти участь у турнірі.

Щиро вітаємо команду Розсошенської гімназії та бажаємо подальших досягнень і злетів!

Методист РМК МСЦОЗО
Леся Осадча

Засідання школи молодого учителя історії і правознавства

Учитель як фахівець живе доти, поки вчиться
К.Ушинський

16 березня 2018 на базі Пальчиківського НВК відбулося чергове засідання Школи молодого вчителя історії і правознавства з теми «Сучасний вчитель та сучасний урок: ефективні форми, методи, прийоми навчання історії».

У ході засідання для молодих колег урок історії у 10 класі з теми «Входження Української Соціалістичної Радянської республіки до СРСР» провела Марина Глущенко, молодий спеціаліст, учитель історії Пальчиківського НВК. Вчителька поділилася своїми методичними знахідками та напрацюваннями.

За круглим столом відбулось обговорення відвіданого уроку з метою набуття педагогами практичних умінь самоаналізу та аналізу уроку.

Молоді педагоги разом з методистом Лесею Осадчою обговорювали основні засади сучасного уроку, проблему формування цілісності історичних знань, методичні аспекти проблемного навчання на уроці історії, вивчення історичних персоналій, а також особливості роботи учнів з історичними поняттями та історичними документами. Молодим учителям були надані відповідні методичні рекомендації.

Вивчення історії є одним із найважливіших чинників формування національної свідомості народу.

«Без знання минулого неможливо точно поняття про сучасне», – справедливо наголошував видатний український історик М.С.Грушевський. За короткий час в Україні створену нову цілісну систему викладання історії України та Всесвітньої історії, повністю оновлено зміст та структуру історичної освіти. Вона повністю звільнена від ідеологічних, вузько класових підходів і поглядів на розвиток суспільства, оцінювання минулого та перспективи майбутнього.

Новий навчально-методичний комплекс зорієнтований на пріоритети науки, гуманістичні та демократичні цінності, інноваційні педагогічні технології, їхнє поєднання з досягненнями народної педагогіки, яка була завжди властива українському народові.

За останні роки сформувався новий образ учителя історії. Постійно зростає його роль у навчальному і виховному процесах. Відомому демократу Д. Харкнессу належать слова, які безпосередньо стосуються і вчителів України: «Учитель – не єдине джерело впливу на розвиток дітей, але його життєво необхідна складова».

Сучасному вчителю історії мають бути притаманні такі риси: державницька свідомість, професійна майстерність, гуманістична спрямованість викладання, демократизм, особистість педагога.

Формування цілісності історичних знань

Однією із проблеми викладання історії є комплексний підхід до засвоєння історичного матеріалу. Як правило більшість учнів в цілому володіють історичними факторами, можуть викладати їх в хронологічній послідовності та знають найважливіші історичні дати. В той же час проблемою залишається формування у школі загального історичного світогляду. Учні досить абстрактно уявляють історичний процес, як єдине ціле. Викликає труднощі оперування та використання понятійного апарату. Започаткована дванадцятибальна система дає можливість і систематизувати знання школярів. Учні повинні знати, в яку історичну епоху відбувається та чи інша історична подія, в чому полягає її сутність та історичне значення. Теоретичні та фактологічні знання суміщують з знаннями про історичну добу.

Проблемне навчання на уроці історії

Під проблемним навчанням розуміють сукупність методів, за допомогою яких перед учнями створюється проблемна ситуація, формуються проблеми, шукаються шляхи їх вирішення та саме рішення. Умовою для створення проблемної ситуації є включення в урок кількох, під час суперечливих поглядів з проблеми, яка вивчається. Учні повинні вибрати правильну точку зору та обґрунтувати її.

Рішення проблемних завдань на уроці історії є найвищим етапом організації роботи з учнями. На відмінність від звичайних уроків, проблемне навчання спитається не тільки на пізнання історичних фактів та подій, а й на розкриття причинно-наслідкових зв'язків. Правильне формулювання навчальної проблеми – одне із головних завдань, від якого залежить успіх та результативність уроку.

Характерною рисою проблемного навчання є постановка перед учнями проблемної ситуації, яка спонукає їх не тільки користуватися готовими знаннями, але і самостійно (під керівництвом вчителя) здобувати нові знання.

Існують різноманітні шляхи створення проблемної ситуації:

- постановка проблемних завдань;
- організація дискусії на уроці;
- організація пошукової роботи школярів.

Проблемна ситуація на уроці залежить від:

- характеру навчального матеріалу;
- актуальних проблем сучасності;
- життєвого досвіду школярів.

При оцінюванні проблемних завдань високо оцінюються використання учнями:

- знань з історії;
- знань з літератури;
- довідкових джерел;
- засобів масової інформації.

Робота учнів з історичними поняттями

Історичним поняттям називають ключове слово чи ключові слова, в яких відображено головні, важливі найбільш суттєві сторони історичних подій та явищ. Засвоєння учнями історичних понять є найважливішим завданням навчання історії в школі

Процес формування історичних понять починається з визначення суттєвих ознак та розкриття їх на конкретному історичному матеріалі. Далі учні повинні знати *сутність історичного поняття*. Наступними етапами роботи є визначення місця *історичного поняття* в загальноісторичному процесі та їх зв'язок з *іншими історичними поняттями*.

Методистами виділяються наступні *етапи формування понять*:

- створення цілісної картини історичного явища;
- виділення його суттєвих ознак;
- повідомлення поняття, яке закріплює сутність цього явища;
- визначення поняття;
- вправи на використання поняття;
- перехід до вивчення нових понять.

Поняття розрізняються за змістом історичного матеріалу: економічні, соціально-політичні, історико-культурні.

Дослідження дидактів та методистів підтвердили, що поняття та теоретичні положення в шкільних курсах історії можуть бути засвоєні лише при умові знань учнями конкретних історичних фактів.

При викладанні історії України слід звернути увагу на вивчення основних понять та ідей курсу, які є провідними в усіх класах і акумулюються в наступних положеннях:

- етапи становлення української державності;
- боротьба українського народу з іноземними загарбниками;
- антифеодальний та національно-визвольний рух в Україні;
- становлення української нації;
- видатні політичні діячі України;
- герої національно-визвольних змагань;
- внесок українського народу в скарбницю світової науки та культури;

- соціально-економічний і політичний розвиток України;
- відродження і побудова Української держави.

Робота учнів з історичними документами

Важливого значення для розкриття історичного минулого набуває використання на уроках архівних матеріалів та документальних джерел, які викладені в підручниках, посібниках чи об'єднані та систематизовані в хрестоматійних збірниках. Це дає можливість конкретизувати виклад матеріалу та наблизити школярів до історичної епохи. Як правило, до аналізу документів залучаються учні, перед якими ставляться логічні завдання:

- Коли був написаний історичний документ?
- Хто автор цього документу?
- Якими історичними обставинами було зумовлено появу цього документу?
- Які історичні події відображено в документі?
- Яке враження цей документ справляє на сучасників?

Вивчення історичних персоналій

В курсі «Історія України» та «Всесвітня історія» учні зустрічають чимало історичних образів. Для значної категорії звернення до історичних персоналій є непростю проблемою. Тільки в курсі вітчизняної історії учень має виявити знання історичних портретів, зокрема князів, гетьманів, керівників національно-визвольного руху, політичних діячів, видатних представників суспільного і культурного відродження.

Часто це не можна зробити тільки за шкільними підручниками, тому велика увага надається самостійній роботі, використанні довідкової, документальної та історико-публіцистичної літератури.

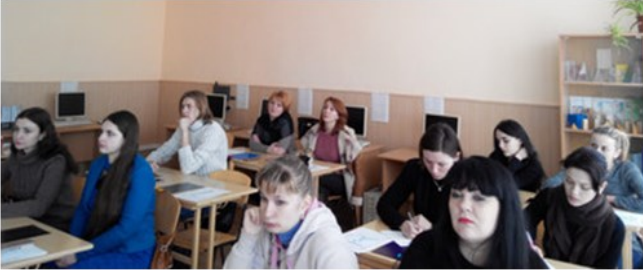
Для всебічного висвітлення історичних персоналій рекомендується:

- Ознайомитися з найважливішими біографічними даними.
- Простежити процес становлення особистості в конкретному середовищі.
- Виявити історичні умови, що відіграли роль у формуванні поглядів, якостей особи.
- Дослідити участь історичної особи в суспільному житті.
- Визначити, інтереси якої соціальної групи, класу, політичної сили відбиває історична особа в своїй діяльності.
- Виявити вплив конкретної історичної особи на окремі галузі життя чи суспільно-політичні процеси.
- З'ясувати морально-психологічні якості історичної особи.

Засідання практичних психологів та соціальних педагогів

16 березня 2018 року проведено засідання практичних психологів та соціальних педагогів з теми «Дислексія. Діагностика та корекційно-відновлювальна робота» на базі Божківського НВК.

Завідувач районного методичного кабінету Сідокур С.І. наголосила на підвищенні компетентності педагогічних працівників щодо організації інклюзивного навчання у класах загальноосвітніх закладів освіти. Черевань О.І., практичний психолог Абазівської ЗОШ I-III ст. та Берданова В.І. провели майстер-класи з даної тематики.

Завідувач РМК МСЦОЗО
Світлана Сідокур

Адреса районного методичного кабінету
МСЦОЗО
Полтавської районної ради
Полтавська область,
м.Полтава,
вул. Шевченка, 7.
Телефон: 8 (05322) 2-95-96
E-mail: metodmsc@ukr.net

Найактуальніші питання сучасної освіти від провідних освітян України:

- методичні вебінари на актуальні теми від найкращих методистів і науковців;
- можливість поставити питання спікеру та отримати відповідь у режимі онлайн;
- постійний доступ до запису всіх вебінарів
Сертифікат надається тільки зареєстрованим учасникам, що переглянули вебінар онлайн

**До уваги педагогічних
працівників навчальних закладів
Полтавського району!**

**Пропонуємо завітати на офіційний веб-сайт
Методичного сервісного центру з обслуговування
закладів освіти Полтавського району**

[http:// metodcentr-prr.at.ua](http://metodcentr-prr.at.ua)

Запрошуємо до співпраці!

**КОМУНАЛЬНА
ОРГАНІЗАЦІЯ "МЕТОДИЧНИЙ СЕРВІСНИЙ
ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ ПОЛТАВСЬКОГО
РАЙОНУ" ПОЛТАВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ**

ГОЛОВНА СТОРІНКА	ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАС	НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	ПЛАН РОБОТИ	ОСВІТНІ ПОСЛУГИ
МЕТОДИЧНИЙ ВІСНИК	ПРОЄСПІЛКА	ОСВІТНІЙ ВЕБ-ПРОСТІР	КАДРОВА СЛУЖБА	ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ
РАЙОННІ ПРОГРАМИ	ГРУПА СЛУЖБИ БУХГАЛТ...	ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК	ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ	ЕЛЕКТРОННА ДОШКА ПОШАНИ
ОГОЛОШЕННЯ	НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ S...	ЗВІТ ПРО РОБОТУ КОУ...		

*Учитель - це перший, а потім і головний
світоч в інтелектуальному житті школяра;
він пробуджує в дитині жадобу знань, повагу
до науки, культури, освіти.*

В.Сухомлинський